

Pilar
Offentliggjøring av finansiell informasjon i
Jernbanepersonalets Sparebank
2020

Tallgrunnlag 31.12.2019

bank og forsikring

INNHOLDSFORTEGNELSE

PILAR 3 OFFENTLIGGJØRING AV FINANSIELL INFORMASJON I JERNBANEPERSONALET SPAREBANK 2020 **FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.**

1.	Innledning og formål med dokumentet	2
2.	Konsolidering	2
2.1	Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv.....	2
3.	Kapitalkrav	3
3.1	Ansvarlig kapital og kapitalkrav	3
3.2	Bufferkrav.....	5
3.3	Uvektet kjernekapitalandel.....	6
4.	Kredittrisiko og motpartsrisiko	6
4.1	Definisjon misligholdte engasjement:.....	6
4.2	Metode for beregning av nedskrivninger	6
4.3	Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder	7
4.4	Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid	8
4.5	Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier	8
4.6	Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier	9
4.7	Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål	9
4.8	Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav	10
4.9	Sikkerhetsstilte eiendeler	11
5.	Egenkapitalposisjoner	11
6.	Renterisiko	12
7.	Styring og kontroll av risiko	13
8.	Standardiserte skjemaer for offentliggjøring av opplysninger om ansvarlig kapital.....	16

1. INNLEDNING OG FORMÅL MED DOKUMENTET

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskriftens del IX (pilar 3). Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2019 med mindre annet fremgår.

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det brukes standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Bankens har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

2. KONSOLIDERING

2.1 Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv

Tabellene gir en oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper eller felleskontrollert virksomhet, selskaper hvor investeringen er fratrukket i ansvarlig kapital og selskaper i konsernet som ikke er konsolidert og hvor investeringen ikke er fratrukket i ansvarlig kapital:

Selskaper som er fullt konsolidert - oppkjøpsmetoden (datterselskaper)

Navn	Antall aksjer	Bokført verdi	Eierandel	Andel av stemmerett	Forretnings-kontor	Type virksomhet
------	---------------	---------------	-----------	---------------------	--------------------	-----------------

Selskaper som er delvis konsolidert – egenkapitalmetoden (tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet)

Navn	Antall aksjer	Bokført verdi	Eierandel	Andel av stemmerett	Forretnings-kontor	Type virksomhet
------	---------------	---------------	-----------	---------------------	--------------------	-----------------

Selskaper hvor investeringen er fratrukket i ansvarlig kapital

Navn	Antall aksjer	Bokført verdi	Eierandel	Andel av stemmerett	Forretnings-kontor	Type virksomhet
Eika Gruppen	780 617	44 682 883	3,22 %			
Eika Boligkreditt AS	82 095 349	342 616 064	6,70 %			
Vipps AS	3 515	11 018 871				

Selskaper som ikke er konsolidert og hvor investeringen heller ikke er fratrukket i ansvarlig kapital

Navn	Antall aksjer	Bokført verdi	Eierandel	Andel av stemmerett	Forretnings-kontor	Type virksomhet
------	---------------	---------------	-----------	---------------------	--------------------	-----------------

Sum **82 879 481** **398 317 817**

3. KAPITALKRAV

3.1 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

Tabellen nedenfor viser beregningsgrunnlag for kredittrisiko fordelt på de enkelte engasjementskategoriene slik disse er definert i kapitalkravsforskriften. I tillegg vises kapitalkrav for motpartsrisiko og operasjonell risiko og samlet beregningsgrunnlag

Pilar III
Jernbanepersonalets Sparebank

Kapitaldekning

	2019
Innbetalt aksjekapital/egenkapital/beviskapital	53 750
Overkursfond	53 750
Sparebankens fond	901 215
Gavefond	4 406
Utjevningfond	9 186
Sum egenkapital	1 022 308
Fradrag for overfinansiert pensjonsforpliktelse	-35
Fradrag for immaterielle eiendeler	
Utsatt skatt	9
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	-301 860
Sum ren kjernekapital	720 421
Fondsobligasjoner	75 000
Fradrag for overgangsregler for fondsobligasjoner	
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	
Sum kjernekapital	795 421
Ansvarlig lånekapital	75 000
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	
Sum tilleggskapital	75 000
Netto ansvarlig kapital	870 421
Eksponeringskategori (beregningsgrunnlag etter risikovekt)	
Stater	-
Lokal regional myndighet	33 570
Offentlig eide foretak	-
Institusjoner	38 980
Foretak	14 407
Massemarked	305 564
Pantsikkerhet eiendom	2 696 935
Forfalte engasjementer	25 912
Høyrisiko engasjementer	10 623
Obligasjoner med fortrinnsrett	38 213
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	48 694
Andeler i verdipapirfond	35 014
Egenkapitalposisjoner	124 580
Øvrige engasjementer	39 843
CVA-tillegg	-
Ansvarlig kapital i andre finansinst.	-
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	3 412 334
Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko	392 040
Sum beregningsgrunnlag	3 804 374
Kapitaldekning i %	22,88 %
Kjernekapitaldekning	20,91 %
Ren kjernekapitaldekning i %	18,94 %
Uvektet kjernekapitalandel i %	8,30 %

Banken har blitt underlagt et Pilar 2-krav på 1,3 % fra 31.12.2018. Banken har pr andre kvartal 2020 et kapitalmål på 13,3 % for ren kjernekapitaldekning.

Konsolidering av samarbeidende grupper

Fra 01.01.2018 skal alle banker rapportere kapitaldekning konsolidert med eierandel i samarbeidsgrupper.

Banken har en eierandel på 3,22 % i Eika Gruppen AS og på 6,7 % i Eika Boligkreditt AS.

	2019
Ren kjernekapital	1 013 519
Kjernekapital	1 130 188
Ansvarlig kapital	1 257 719
Beregningsgrunnlag	6 159 249
Kapitaldekning i %	20,42 %
Kjernekapitaldekning	18,35 %
Ren kjernekapitaldekning i %	16,46 %
Uvektet kjernekapitalandel i %	6,69 %

3.2 Bufferkrav

Banken har per 31.12.2019 et kombinert kapitalbufferkrav på kr 304,4 millioner:

Bufferkrav	2019
Bevaringsbuffer (2,50 %)	95 109
Motsyklisk buffer (2,5% i 2019 og 2,00% i 2018)	95 109
Systemrisikobuffer (3,00 %)	114 131
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	304 350
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,50 %)	171 197
Tilgjengelig ren kjernekapital utover minimumskrav og bufferkrav	244 875

Banken har 720,4 millioner kroner i ren kjernekapital tilgjengelig til å dekke det kombinerte kapitalbufferkravet.

3.3 Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel regnes ut fra beregnet kjernekapital, med og uten overgangsordninger, delt på engasjementsbeløp for balanseførte og ikke balanseførte poster og engasjementsbeløp for derivater og gjenkjøpsavtaler som ikke er balanseført. Ikke balanseførte poster blir justert for konverteringsfaktorer (iht i CRR artikkel 429, nr 10).

Uvektet kjernekapitalandel

Derivater: Fremtidig eksponering ved bruk av markedsverdimetoden

Poster utenom balansen med 10 % konverteringsfaktor etter standardmetoden

Poster utenom balansen med 20 % konverteringsfaktor etter standardmetoden

20 189

Poster utenom balansen med 50 % konverteringsfaktor etter standardmetoden

269 496

Poster utenom balansen med 100 % konverteringsfaktor etter standardmetoden

59 023

Øvrige eiendeler

9 536 206

(-) Regulatoriske justeringer i kjernekapital

-301 860

(-) Regulatoriske justeringer i kjernekapital etter overgangsregler

-301 860

Totalt eksponeringsbeløp

9 583 055

Totalt eksponeringsbeløp etter overgangsregler

9 583 055

Kapital

Kjernekapital

795 421

Kjernekapital etter overgangsregler

795 421

Uvektet kjernekapitalandel

8,3 %

Uvektet kjernekapitalandel

8,3 %

Uvektet kjernekapitalandel etter overgangsregler

4. KREDITTRISIKO OG MOTPARTSRISIKO

4.1 Definisjon misligholdte engasjement:

Et engasjement anses som misligholdt når kunde ikke har betalt forfalt termin innen 90 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikke er inndekket innen 90 dager etter at rammekreditten ble overtrukket.

4.2 Metode for beregning av nedskrivninger

Behandling av nedskrivninger på grupper av utlån

Nedskrivning på grupper av utlån vil si nedskrivning uten at den enkelte tapsengasjement er identifisert. Nedskrivningen er basert på objektive bevis for verdifall i bankens utlånsportefølje av lån som ikke er individuelt vurdert for nedskrivning.

Vårt risikoklassifiseringssystem er grunnlag for gruppenedskrivninger. Prosentvise tap i den enkelte risikoklasse er basert på historiske tap i Eika-bankene. Nedskrivninger foretas på person- og

næringsengasjement som i overensstemmelse med Finanstilsynets forskrifter er identifisert som tapsutsatte. Andre forhold kan være verdifall på fast eiendom ved økte markedsrenter, svikt i betjeningsevne ved markert renteoppgang eller nedbemanning på større arbeidsplasser.

Behandling av individuelle nedskrivninger på utlån

Vurdering av om det foreligger objektive bevis for verdifall skal foretas enkeltvis av alle utlån som anses som vesentlige. Utlån som er vurdert individuelt for nedskrivning og hvor nedskrivning er gjennomført skal ikke medtas i gruppevurdering av utlån.

4.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp etter individuelle nedskrivninger fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper, geografiske områder og typer av motparter (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Utlån og fordringer	Ubenyttede rammer	Garantier	Sum
Offentlig forvaltning				
Lønnstakere o.l.	7 644 215	832 932	59 732	8 536 879
Utlandet				
<i>Næringssektor fordelt:</i>				-
Jordbruk, skogbruk, fiske				-
Industriproduksjon				-
Bygg og anlegg	669			669
Varehandel, hotell/restaurant			150	150
Transport, lagring			351	351
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	153 946			153 946
Sosial og privat tjenesteyting	5 586	220		5 806
Sentralbank				
Kredittinstitusjoner				
Sum	7 804 416	833 152	60 233	8 697 801
Oslo	1 042 320		60 233	
Akershus, Trøndelag, Buskerud	2 792 263			
Resten av Norge	3 969 833			
Utlandet				
Gjennomsnitt²	7 568 103	797 631	59 885	8 425 619

¹ Etter individuelle nedskrivninger

² Gjennomsnitt av inngående og utgående balanse siste år

4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid

Matrisen viser beløp for ulike engasjementstyper fordelt på løpetid.

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid (beløp i tusen kroner)

Engasjementstyper	Inntil 1 måned	1–3 måneder	3–12 måneder	1–5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Sum
Utlån og fordringer	34 941	71 140	224 902	651 133	6 822 300		7 804 416
Ubenyttede rammer			833 152		-		833 152
Garantier				60 233	-		60 233
Sum	34 941	71 140	1 058 054	711 366	6 822 300	-	8 697 801

¹ Etter individuelle nedskrivninger

4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier

Matrisen viser misligholdte utlån og individuelle nedskrivninger på utlån samt avsetninger på garantier fordelt på typer av motparter og geografiske områder.

Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Misligholdte engasjementer	Engasjementer med nedskrivninger	Samlede nedskrivninger ¹	Resultatførte nedskrivninger ¹ siste år	Garantier med avsetning ²	Avsetninger på garantier
Offentlig forvaltning						
Lønnstakere o.l.	29 038	3 391	3 827	(720)		
Utlandet						
<i>Næringssektor fordelt:</i>						
Jordbruk, skogbruk, fiske						
Industriproduksjon						
Bygg og anlegg						
Varehandel, hotell/restaurant						
Transport, lagring						
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester						
Sosial og privat tjenesteyting						
Sum	29 038	3 391	3 827	(720)	-	-

4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier

Endringer i nedskrivninger på individuell utlån og avsetninger på garantier siste år (beløp i tusen kroner)	Utlån	Garantier
Individuelle nedskrivninger på utlån		
Individuelle nedskrivninger 01.01.	4 723	
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuell nedskrivning	-82	
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	-	
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	455	
Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	-1 269	
Individuelle nedskrivninger 31.12.	3 827	-

Endringer i nedskrivning på grupper av utlån siste år (beløp i tusen kroner)	Utlån	Garantier
Nedskrivninger på grupper av utlån		
Nedskrivninger på grupper av utlån 01.01.	5 556	
Periodens nedskrivninger på grupper av utlån	860	
Nedskrivninger på grupper av utlån 31.12.	6 416	-

Årets nedskrivninger og gjenvinning på tidligere års nedskrivninger (beløp i tusen kroner)	Utlån	Garantier (og ubenyttede kreditter for IFRS-banker)
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på utlån	-744	
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på garantier		-
Periodens endring i gruppeavsetninger	860	
Periodens endring i forventet tap (steg 1 og 2)		-
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	82	
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	60	
Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-978	
Periodens tapskostnader	-720	-

4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål

Banken har pr. rapporteringstidspunktet ingen engasjementer hvor ratingen påvirker kapitaldekningen.

4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp før og etter at det er tatt hensyn til sikkerheter samt engasjementsbeløp som er fratrukket den ansvarlige kapitalen.

Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v ved fastsettelsen av kapitalkrav (beløp i tusen kroner)

Engasjementskategorier	Engasjementsbeløp før sikkerheter	Engasjementsbeløp etter sikkerheter	Fratrukket den ansvarlige kapitalen	Benyttede ratingbyråer
Stater og sentralbanker	130 308	130 308		62 891
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	253 038	253 038		253 038
Offentlige foretak				
Multilaterale utviklingsbanker				
Internasjonale organisasjoner				
Institusjoner	119 000	119 000		118 794
Foretak	15 935	15 935		
Massemarkedsengasjementer	450 366	450 366		
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	7 960 951	7 960 951		
Forfalte engasjementer	27 493	24 821		
Høyrisiko-engasjementer	8 228	7 086		
Obligasjoner med fortrinnsrett	382 133	382 133		382 133
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	243 468	243 468		
Andeler i verdipapirfond	142 566	142 566		142 566
Egenkapitalposisjoner	124 567	124 567	-301 860	426 427
Øvrige engasjementer	86 236	79 820		
Sum	9 944 289	9 934 059	-301 860	1 385 849

Hovedtyper av pant som benyttes for kapitaldekningsformål er pant i bolig og fritidseiendom. Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. I noen tilfeller benyttes garantier fra banker eller regionale myndigheter. Banken benytter ikke kredittderivater.

Det tas ikke hensyn til motregningsadgang ved beregning av kapitalkrav. Verdivurdering av sikkerheter tar utgangspunkt i sikkerhetens markedsverdi. Banken krever takst, meglervurdering eller eiendomsverdi som verdigrunnlag i alle saker. Boligens eiendomsverdi beregnes via en egen database som baserer seg på omsetningspris pr m² for tilsvarende eiendommer omsatt i det aktuelle området. Rådgiver skal vurdere verdigrunnlaget grundig ut fra egne kunnskaper om marked, omsettelighet, område og andre forhold som kan være av betydning. Ut fra rådgivers vurdering kan dokumentert verdi evt. nedjusteres.

Verdivurdering av boligeiendommer oppdateres ved vesentlige endringer i markedet, og minst hvert tredje år.

Det tas hensyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følge av konsentrasjon av typer av sikkerheter ikke eksplisitt tilordnes kapitalbehov.

4.9 Sikkerhetsstilte eiendeler

Tabellen viser bankens finansielle eiendeler som kan stilles som sikkerhet for lån i sentralbanken.

Pantsatte og ikke-pantsatte eiendeler

Eiendeler	Balansført verdi av ikke-sikkerhetsstilte eiendeler		Virkelig verdi av ikke-sikkerhetsstilte eiendeler		Balansført verdi av sikkerhetsstilte eiendeler		Virkelig verdi av sikkerhetsstilte eiendeler	
	herav: utstedt av andre i konsernet	herav: godkjent som pant i sentralbanken	herav: utstedt av andre i konsernet	herav: godkjent som pant i sentralbanken	herav: utstedt av andre i konsernet	herav: godkjent som pant i sentralbanken	herav: utstedt av andre i konsernet	herav: godkjent som pant i sentralbanken
Rentebærende verdipapirer	981 328	-	981 328	981 328	401 836	-	401 836	401 836
herav: Covered bonds (inkl. OMF)	381 290	-	381 290	381 290	-	-	-	-
herav: sikrede verdipapirer (ABS)	-	-	-	-	-	-	-	-
herav: utstedt av offentlig forvaltning	314 400	-	314 400	314 400	30 030	-	30 030	30 030
herav: utstedt av finansielle foretak	285 638	-	285 638	285 638	371 807	-	371 807	371 807
herav: utstedt av ikke-finansielle foretak	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	981 328	-	981 328	981 328	401 836	-	401 836	401 836

Tabellen under viser bankens mottatte sikkerheter pr. 31.12.2019.

Mottatte sikkerheter	Ikke sikkerhetsstilt		Nominell verdi av mottatte sikkerheter
	herav: utstedt av andre i konsernet	herav: godkjent som pant i sentralbanken	
Utlån og fordringer annet enn innskudd og utlån på anfordring			1 827
Andre mottatte sikkerheter			11 588 062
Sum			11 589 889

5. EGENKAPITALPOSISJONER

Matrisen under viser egenkapitalposisjoner fordelt etter om de holdes for gevinstformål eller strategisk formål. Matrisen viser også type verdipapir og bokført verdi, virkelig verdi, realisert gevinst/tap siste år og hvor mye av dette som er medregnet i hhv kjernekapital og tilleggskapital.

Egenkapitalposisjoner (beløp i tusen kroner)

Beløp i tusen kroner	Bokført verdi	Virkelig verdi	Realisert gevinst/-tap i perioden	Urealisert gevinst/-tap	Herav medregnet i kjernekapital ¹	Herav medregnet i tilleggskapital ¹
Aksjer og andeler – gevinstformål	164 905	164 525	46	-	-	-
– børsnoterte aksjer						
– andre aksjer og andeler	164 905	164 525	46	-	-	-
Aksjer og andeler – strategisk formål	404 088	488 266	23	-673	-673	-
– børsnoterte aksjer						
– andre aksjer og andeler	404 088	488 266	23	-673	-673	-

1 "Herav" sikter til urealiserte gevinster/tap

6. RENTERISIKO

Renterisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i rentenivået.

I bankporteføljen er renterisikoen liten. Bakgrunnen for dette er at banken swapper renter når fastsatt volum nås på fastrenteprodukter.

Banken finansierer sin utlånsportefølje gjennom ekstern funding i bank, obligasjoner, sertifikater og lignende, i tillegg til kundeinnskudd. Ulik rentebinding og referanserenter på utlån og innlån gir utslag på rentenetto i selskapet.

Banken skal gjennom retningslinjer og rammer, gitt i Strategi for kapitalforvaltning, søke å oppnå en renteplassering knyttet opp mot selskapets fundingsituasjon og forfallsstruktur.

Den maksimale rammen for renterisikoen er definert til 0,2% av bankens forvaltningskapital.

Risiko i forhold til at inn- og utlån er knyttet til ulike referanserenter kan banken imidlertid ikke sikre seg mot. Disse er i all hovedsak til flytende rentebetingelser, og kun en mindre andel av utlånene har fast rente. Det er imidlertid etablert markedspraksis for at utlåns- og innskuddsrenten reguleres i takt med styringsrenten, mens innlånene (ekstern finansiering) prises basert på NIBOR. Bankens innlån er knyttet til NIBOR med rentefastsettelse hver 3. måned. Reprising søkes fastsatt jevnt utover perioden for å unngå at for mye prises i løpet av kort tid. NIBOR er en forventningsrente som ligger foran styringsrenten. Ved stigende rentekurve vil bankens rentenetto bli redusert.

Renterisiko

	Renterisiko i tusen kroner ¹
Eiendeler	
Utlån til kunder med flytende rente	-8 993
Utlån til kunder med rentebinding	
Rentebærende verdipapirer	-1 445
Øvrige rentebærende eiendeler	-1 520
Gjeld	
Innskudd med rentebinding	
Andre innskudd	10 725
Verdipapirgjeld	2 525
Øvrig rentebærende gjeld	380
Utenom balansen	
Renterisiko i derivater	
Sum renterisiko	1 671

¹ Renterisiko er beregnet som et anslag på verdiendring ved ett prosentpoengs økning i renten.

7. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

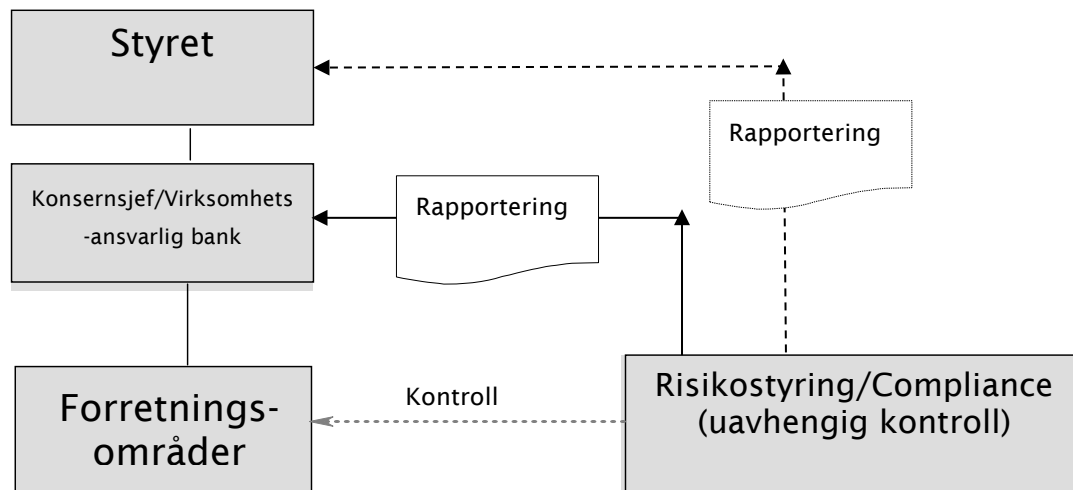
God risikostyring er en viktig forutsetning for at banken skal nå sine mål. Risikostyring er derfor sentralt i den daglige driften og i styrets arbeid.

Styret har det overordnede ansvaret for bankens risikostyring. Styret beslutter bankens risikoprofil og vedtar rammer og overordnede retningslinjer for risikostyringen. Styret overvåker administrasjonen og sikrer seg at retningslinjer blir fulgt og at eksponeringen holdes innenfor vedtatte rammer.

Virksomhetsansvarlig bank og ledere med ansvar for risikotagning har en utøvende rolle, og sørger for etterlevelse av de beslutninger styret har fattet.

Risikokontrollfunksjonen kontrollerer etterlevelsen av styrets beslutninger og utarbeider rapporter til ledelsen og styret.

Rollefordelingen kan illustreres slik:

Policy for virksomhets- og risikostyring gir en overordnet beskrivelse av virksomhetsstyringen, herunder risikostyringen i banken. Dokumentet er forankret og vedtatt av bankens styre, og skal også ses i sammenheng med bankens strategi og vedtekter.

I tillegg til policy for virksomhets- og risikostyring har banken egne policydokumenter for de viktigste risikoområder. Dette gjelder bankens kreditt, markeds- og likviditetsrisiko. Operasjonell risiko er beskrevet i et eget policydokument, som også må ses i sammenheng med de øvrige risikotyper. Banken har ikke etablert egne policydokumenter for risiko knyttet til strategiske beslutninger, forretningsmessige forhold og bankens omdømme. Disse risikoene er likevel hensyntatt ved vurdering av bankens kapitalbehov i ICAAP-prosessen.

Kredittrisiko

Kredittrisiko defineres som risikoen for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav.

Dette er den risikoen som kan ha størst konsekvens, og er dermed den risikoen banken har mest fokus på. Sentrale forutsetninger for å redusere denne type risiko er god kredittvurdering samt at alle ansatte etterlever gode rutiner. Banken skal til enhver tid ha kontroll på kredittrisikoen, gjennom gode systemer og rutiner for kredittgivning og oppfølging av engasjement.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke skal kunne gjøre opp sine forpliktelser på forfall. Bankens innskuddskunder kan i praksis på kort varsel disponere sin innskuddskapital. Derimot vil bankens lånekunder ønske langsiktig finansiering og kredittrammer. På denne måten eksponeres banken for likviditetsrisiko.

Banken har interne måltall for likviditet, herunder likviditetsbuffer, trekkrettigheter, forfallsstruktur, innskuddsdekning, overføringsgrad til EBK, som løpende fremlegges for styret. Banken benytter Finanstilsynets modell for beregning av Liquidity Coverage Ratio (LCR) og Net Stable Funding Ratio (NSFR). Det er satt en minimumsramme for LCR, som ligger 10 % over offentlig krav. Banken benytter også stresstester og likviditetsprognoser i sin daglige likviditetsstyring. Beredskapsplan for likviditet testes og oppdateres årlig av beredskapsgruppen.

I tillegg kan banken funde seg også gjennom langsiktige innlån fra penge- og kapitalmarkedet. Forfallstrukturen fremgår i note om gjeld. Banken har en kortsiktig trekkrettighet i DNB. Trekkrettigheten er tilstrekkelig til å håndtere kortsiktige likviditetsvingninger.

Likviditetssituasjonen betraktes som god.

Markedsrisiko

Med markedsrisiko forstås risiko for tap som følge av svingninger i aksjekurser, kredittspreader, renter og valutakurser. Bankens policy for markedsrisiko fastsetter rammer for tillatte instrumenter, renterisiko og valutarisiko. Rammene er basert på vedtatt risikotoleranse og overordnet strategi for området. Risikoen styres i tillegg gjennom etablerte rutiner og retningslinjer.

Bankens markedsrisiko skal være lav.

Bankens verdipapirportefølje skal først og fremst sikre at banken har en tilfredsstillende likviditetsbeholdning av lett omsettelige verdipapirer (LCR-kvalitet). Beholdningen skal også sikre at banken har tilgang på likviditet i en normalsituasjon og i en krisesituasjon. Banken ønsker ikke å ta markedsrisiko for å øke avkastningen ut over det som følger av denne likviditetsforvaltningen.

Operasjonell risiko

Med operasjonell risiko mener vi risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser. Risikoens vesentlighet vises gjennom risiko for økonomiske tap og/eller risiko for manglende måloppnåelse. Operasjonell risiko skal være lav.

Banken jobber daglig med å vurdere, styre og redusere operasjonell risiko. Dette gjøres blant annet gjennom:

- Etablerte retningslinjer for vesentlige risikoer og forretningsområder
- Rapportering av operasjonelle hendelser til styret
- Årlig internkontrollgjennomgang
- Arbeid utført av uavhengig risikostyrings- og compliancefunksjon

Banken har i tillegg et eget policydokument for IKT, som beskriver fastsatte strategier og sikkerhetskrav for IKT-virksomheten. Dette dokumentet utgjør sammen med rutiner og instruksjoner bankens håndtering av risiko på IKT-området.

ICAAP og kapitalkrav

Banken gjør primært årlig ICAAP pr årsskiftet. Bankens administrasjon forbereder dokumentet, og styret skal gjennom diskusjoner i styremøtene konkludere på bankens kapitalbehov med nødvendige tiltak. Risiko- og revisjonsutvalget forbereder behandlingen av ICAAP i styret.

Banken benytter maler utarbeidet av Eika Gruppen (Eika ViS) som utgangspunkt for bankens risikostyring, herunder utarbeidelse av både grunnlaget for kapitalbehovsvurderingen og selve ICAAP-rapporten.

Bankens strategi og tilhørende mål og rammer gitt fra styret til virksomhetsleder bank i policydokumenter/retningslinjer for risikoområdene har betydning for kapitalbehovsvurderingene i ICAAP, samtidig som kapitalbehovsvurderingene legger føringer for strategier og risikopolicyer.

Bankens ledelse er involvert ved utarbeidelse av ICAAP. Disse involveres i utarbeidelse av risikoanalyse og vurdering av bankens internkontroll.

Internrevisor går igjennom beregninger og metodikk for kapitalbehovsvurderingene og selve rapporten, og avgir sin erklæring vedrørende rapporten. Styret gjør deretter det endelige vedtaket som godkjenner årets ICAAP.

8. STANDARDISERTE SKJEMAER FOR OFFENTLIGGJØRING AV OPPLYSNINGER OM ANSVARLIG KAPITAL

Skjema for offentliggjøring av de viktigste avtalevilkårene for kapitalinstrumenter	
1	Utsteder
2	Entydig identifikasjonskode (f.eks. CUSIP, ISIN eller Bloombergs identifikasjonskode for rettede emisjoner)
3	Gjeldende lovgivning for instrumentet,
Behandling etter kapitalregelverket	
4	Regler som gjelder i overgangsperioden
5	Regler som gjelder etter overgangsperioden
6	Medregning på selskaps- eller (del)konsolidert nivå, selskaps- og (del)konsolidert nivå
7	Instrumenttype (typer skal spesifiseres for hver jurisdiksjon)
8	Beløp som inngår i ansvarlig kapital (i millioner NOK fra seneste rapporteringsdato)
9	Instrumentets nominelle verdi
9a	Emisjonskurs
9b	Innløsningskurs
10	Regnskapsmessig klassifisering
11	Opprinnelig utstedelsesdato
12	Evigvarende eller tidsbegrenset
13	Opprinnelig forfallsdato
14	Innløsningsrett for utsteder forutsatt samtykke fra Finanstilsynet
15	Dato for innløsningsrett, eventuell betinget innløsningsrett og innløsningsbeløp
16	Datoer for eventuell etterfølgende innløsningsrett
Renter/utbytte	
17	Fast eller flytende rente/utbytte
18	Rentesats og eventuell tilknyttet referanserente
19	Vilkår om at det ikke kan betales utbytte hvis det ikke er betalt rente på instrumentet («dividend stopper»)
20a	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til tidspunkt)
20b	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til beløp)
21	Vilkår om renteøkning eller annet incitament til innfrielse
22	Ikke- kumulativ eller kumulativ
Konvertering/nedskrivning	
23	Konvertibel eller ikke konvertibel
24	Hvis konvertibel, nivå(er) som utløser konvertering
25	Hvis konvertibel, hel eller delvis
26	Hvis konvertibel, konverteringskurs
27	Hvis konvertibel, pliktig eller valgfri
28	Hvis konvertibel, oppgi instrumenttypen det konverteres til
29	Hvis konvertibel, oppgi utsteder av instrumentene det konverteres til
30	Vilkår om nedskrivning
31	Hvis nedskrivning, nivå som utløser nedskrivning
32	Hvis nedskrivning, hel eller delvis
33	Hvis nedskrivning, med endelig virkning eller midlertidig
34	Hvis midlertidig nedskrivning, beskrivelse av oppskrivningsmekanismen
35	Prioritetsrekkefølge ved avvikling (oppgi instrumenttypen som har nærmeste bedre prioritet)
36	Vilkår som gjør at instrumentet ikke kan medregnes etter overgangsperioden
37	Hvis ja, spesifiser hvilke vilkår som ikke oppfyller nye krav

Sett N/A hvis spørsmålet ikke er relevant.

	(A) Beløp på datoen for offentlig- gjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangs- regler
Ren kjernekapital: Instrumenter og opptjent kapital			
1	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	26 (1), 27, 28 og 29	
	herav: instrumenttype 1		
	herav: instrumenttype 2		
	herav: instrumenttype 3		
2	Opptjent egenkapital i form av tidligere års tilbakeholdte resultater	26 (1) (c)	
3	Akkumulerte andre inntekter og kostnader og andre fond o.l.	26 (1) (d) og (e)	
3a	Avsetning for generell bankrisiko	26 (1) (f)	
4	Rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		
	Statlige innskudd av ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser		
5	Minoritetsinteresser	84	
5a	Revidert delårsoverskudd fratrukket påregnelig skatt mv. og utbytte	26 (2)	
6	Ren kjernekapital før regulatoriske justeringer	-	Sum rad 1 t.o.m. 5a
Ren kjernekapital: Regulatoriske justeringer			
7	Verdijusteringer som følge av kravene om	34 og 105	
8	Immaterielle eiendeler redusert med utsatt skatt (negativt beløp)	36 (1) (b) og 37	
9	Tomt felt i EØS		
10	Utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)	36 (1) (c) og 38	
11	Verdiendringer på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring	33 (1) (a)	
12	Positive verdier av justert forventet tap etter kapitalkravsforskriften § 15-7 (tas inn som negativt beløp)	36 (1) (d), 40 og 159	
13	Økning i egenkapitalen knyttet til fremtidig inntekt grunnet verdipapiriserte eiendeler (negativt beløp)	32 (1)	
14	Gevinster eller tap på gjeld målt til virkelig verdi som skyldes endringer i egen kredittverdighet	33 (1) (b) og (c)	
15	Overfinansiering av pensjonsforpliktelser (negativt beløp)	36 (1) (e) og 41	
16	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egne rene kjernekapitalinstrumenter (negativt beløp)	36 (1) (f) og 42	
17	Beholdning av ren kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)	36 (1) (g) og 44	
18	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	36 (1) (h), 43, 45, 46, 49 (2), 79, 469 (1) (a), 472 (10) og 478 (1)	
19	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har vesentlige investeringer som samlet overstiger grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	36 (1) (i), 43, 45, 47, 48 (1) (b), 49 (1) til (3) og 79	
20	Tomt felt i EØS		
20a	Poster som alternativt kan få 1250 % risikovekt (negativt beløp),	36 (1) (k)	
20b	herav: kvalifiserte eiendeler i selskap utenfor finansiell sektor (negativt beløp)	36 (1) (k) (i) og 89 til 91	
20c	herav: verdipapiriseringsposisjoner (negativt beløp)	36 (1) (k) (ii), 243 (1) (b), 244 (1) (b) og 258	
20d	herav: motpartsrisiko for transaksjoner som ikke er avsluttet (negativt beløp)	36 (1) (k) (iii) og 379 (3)	
21	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller og som overstiger unntaksgrensen på 10 %, redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)	36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)	
22	Beløp som overstiger unntaksgrensen på 17,65 % (negativt beløp)	48 (1)	
23	herav: direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering (negativt beløp)	36 (1) (i) og 48 (1) (b)	
24	Tomt felt i EØS		
25	herav: utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller (negativt beløp)	36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)	
25a	Akkumulert underskudd i inneværende regnskapsår (negativt beløp)	36 (1) (a)	
25b	Påregnelig skatt relatert til rene kjernekapitalposter (negativt beløp)	36 (1) (l)	
26	Justeringer i ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser	Sum 26a og 26b	
26a	Overgangsbestemmelser for regulatoriske filtre relaterte til urealiserte gevinster og tap		
	herav: filter for urealisert tap 1		
	herav: filter for urealisert tap 2		
	herav: filter for urealisert gevinst 1 (negativt beløp)	468	
	herav: filter for urealisert gevinst 2 (negativt beløp)	468	
26b	Beløp som skal trekkes fra eller legges til ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag		
	herav: ...		
27	Overskytende fradrag i annen godkjent kjernekapital (negativt beløp)	36 (1) (j)	
28	Sum regulatoriske justeringer i ren kjernekapital	-	Sum rad 7 t.o.m. 20a, 21, 22, 25a, 25b, 26 og 27
29	Ren kjernekapital	-	Rad 6 pluss rad 28 hvis beløpet i rad 28 er negativt, ellers minus

Annen godkjent kjernekapital: Instrumenter			
30	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond		51 og 52
31	herav: klassifisert som egenkapital etter gjeldende regnskapsstandard		
32	herav: klassifisert som gjeld etter gjeldende regnskapsstandard		
33	Fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		486 (3) og (5)
	Statlige innskudd av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		
34	Fondsobligasjonskapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i annen godkjent kjernekapital		85 og 86
35	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		
36	Annen godkjent kjernekapital før regulatoriske justeringer	-	Sum rad 30, 33 og 34
Annen godkjent kjernekapital: Regulatoriske justeringer			
37	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen fondsobligasjonskapital (negativt beløp)		52 (1) (b), 56 (a) og 57
38	Beholdning av annen godkjent kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		56 (b) og 58
39	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		56 (c), 59, 60 og 79
40	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		56 (d), 59 og 79
41	Justeringer i annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser		Sum rad 41 a, 41 b og 41 c
41 a	Frdrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		469 (1) (b) og 472 (10) (a)
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
41 b	Frdrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for tilleggskapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
41 c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag		
	herav: filter for urealisert tap		
	herav: filter for urealisert gevinst (negativt beløp)		
	herav: ...		
42	Overskytende fradrag i tilleggskapital (negativt beløp)		56 (e)
43	Sum regulatoriske justeringer i annen godkjent kjernekapital	-	Sum rad 37 t.o.m. 41 og rad 42
44	Annen godkjent kjernekapital	-	Rad 36 pluss rad 43. Gir fradrag fordi beløpet i rad 43 er negativt
45	Kjernekapital	-	Sum rad 29 og rad 44
Tilleggskapital: instrumenter og avsetninger			
46	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond		62 og 63
47	Tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser		486 (4) og (5)
	Statlige innskudd av tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser		
48	Ansvarlig lånekapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i tilleggskapitalen		87 og 88
49	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		
50	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62 (c) og (d)
51	Tilleggskapital før regulatoriske justeringer	-	Sum rad 46 t.o.m. 48 og rad 50

Tilleggskapital: Regulatoriske justeringer				
52	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen ansvarlig lånekapital (negativt beløp)		63 (b) (i), 66 (a) og 67	
53	Beholdning av tilleggskapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		66 (b) og 68	
54	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		66 (c), 69, 70 og 79	
54a	herav: nye beholdninger som ikke omfattes av overgangsbestemmelser			
54b	herav: beholdninger fra før 1. januar 2013 omfattet av overgangsbestemmelser			
55	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		66 (d), 69 og 79	
56	Justeringer i tilleggskapital som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		Sum rad 56a, 56b og 56c	
56a	Fradrag som skal gjøres i tilleggskapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		469 (1) (b) og 472 (10) (a)	
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
56b	Fradrag som skal gjøres i tilleggskapital, i stedet for annen godkjent kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)			
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
56c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til tilleggskapitalen som følge av overgangsbestemmelser for filtre og andre fradrag		468	
	herav: filter for urealisert tap			
	herav: filter for urealisert gevinst		468	
	herav:...			
57	Sum regulatoriske justeringer i tilleggskapital	-	Sum rad 52 t.o.m. 54, rad 55 og 56	
58	Tilleggskapital	-	Rad 51 pluss rad 57 hvis beløpet i rad 57 er negativt, ellers minus	
59	Ansvarlig kapital	-	Sum rad 45 og rad 58	
59a	Økning i beregningsgrunnlaget som følge av overgangsbestemmelser		472 (10) (b)	
	herav: beløp som ikke er trukket fra ren kjernekapital		469 (1) (b)	
	herav: beløp som ikke er trukket fra annen godkjent kjernekapital			
	herav: beløp som ikke er trukket fra tilleggskapital			
60	Beregningsgrunnlag			
Kapitaldekning og buffere				
61	Ren kjernekapitaldekning	#DIV/0!	92 (2) (a)	
62	Kjernekapitaldekning	#DIV/0!	92 (2) (b)	
63	Kapitaldekning	#DIV/0!	92 (2) (c)	
64	Kombinert bufferkrav som prosent av beregningsgrunnlaget		CRD 128, 129, 130, 131 og 133	
65	herav: bevaringsbuffer			
66	herav: motsyklisk buffer			
67	herav: systemrisikobuffer			
67a	herav: buffer for andre systemviktige institusjoner (O-SII- buffer)		CRD 131	
68	Ren kjernekapital tilgjengelig for oppfyllelse av bufferkrav		CRD 128	
69	Ikke relevant etter EØS- regler			
70	Ikke relevant etter EØS- regler			
71	Ikke relevant etter EØS- regler			

Kapitaldekning og buffere				
72	Beholdninger av ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en ikke vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.		36 (1) (h), 45, 46, 472 (10), 56 (c), 59, 60, 66 (c), 69 og 70	
73	Beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.		36 (1) (i), 45 og 48	
74	Tomt felt i EØS			
75	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes, som er under grensen på 10 %.		36 (1) (c), 38 og 48	
Grenser for medregning av avsetninger i tilleggskapitalen				
76	Generelle kredittrisikoreserver	-	62	
77	Grense for medregning av generelle kredittrisikoreserver i tilleggskapitalen		62	
78	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62	
79	Grense for medregning i tilleggskapitalen av overskytende regnskapsmessige nedskrivninger		62	
Kapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser				
80	Grense for medregning av rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		484 (3) og 486 (2) og (5)	
81	Overskytende ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser	-	484 (3) og 486 (2) og (5)	
82	Grense for medregning av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)	
83	Overskytende fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)	
84	Grense for medregning av ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)	
85	Overskytende ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)	